

FORMULARZ KWERENDY INSTYTUCJI MUZEALNYCH

Projekt „Muzea w polskiej kulturze pamięci (do 1918 r.): wczesne instytucje muzealne wobec muzeologii cyfrowej”

finansowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego
w Ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki 2015.

INFORMACJE OGÓLNE:

Lokalizacja: Miejscowość/ Region / Kraj

Kraków/ Małopolska (Galicja)/ Austro-Węgry

Tytuł/pełna nazwa instytucji:

Muzeum Techniczno-Przemysłowe

Typ instytucji: muzeum publiczne, zbiory muzealne instytucji lub organizacji (biblioteka, towarzystwo naukowe), kolekcja prywatna

muzeum publiczne

Opis instytucji/skrócony (wg wzoru: typ instytucji, charakter zbiorów):

Daty działalności / zakres czasowy:

1868-1951

Dostępność

pełna

Typ relacji instytucji wobec pamięci

mnemoniczny, patrymonialny

Rodzaj pamięci

powszechny, narodowy/ pamięć polska

Obszar pamięci/ nośnik pamięci/ rodzaj zbiorów

obszar historyczny; cywilizacji technicznej; obszar etnografii; obszar artystyczny

DANE INSTYTUCJI :

	OBECNIE	DAWNIEJ
--	---------	---------

ADRES / SIEDZIBA DANE ADMINISTRACYJNE – województwo/powiat/gmin a/ulica/ nr działki, zmiany siedzib (daty); REGION HISTORYCZNY	ul. Smoleńsk 9, 33-332 Kraków	1868 klasztor Franciszkanów, ul. Franciszkańska 4 1913 : ul. Smoleńsk 9, Kraków
DANE KONTAKTOWE TELEFON / EMAIL/ WWW	XXX	
GODZINY OTWARCIA	XXX	Niedziele i święta 10:00-13:00 (1928) wycieczki zgłoszone
DYREKTORZY	XXX	
ZARZĄDCA	XXX	
Budynek muzealny (przekształcenia/nowo wybudowany/zaadopt owany)	XXX	ul. Smoleńsk 9: kamienica zaprojektowana 1909 przez Franciszka Mączyńskiego i Tadeusza Stryjeńskiego m(budowa 1909-1913); w 1951 przekazana Akademii Sztuk Pięknych (ob. Wydział Form Przemysłowych)

INFORMACJE HISTORYCZNE:

Zmiany w nazwach:

1868-1920 Muzeum Techniczno-Przemysłowe
1920-1934 Muzeum Przemysłowe im. dre Adriana Baranieckiego
1934-1951 Muzeum Przemysłu Artystycznego
1939-1945 Städtisches Gewerbe Museum in Krakau

Misja muzeum/ założenia kolekcjonerskie/ cele działalności

Kolekcja i działalność (ekspozycyjna, edukacyjna) służyć miała podniesieniu poziomu rodzime rzemiosło i stworzeniu podwalin pod dalszy rozwój przemysłu i techniki w kraju.

Zakres terytorialny (zawarty w misji muzeum)

etnografia ziem polskich

Założyciele/ właściciele: osoby lub instytucje (podstawowe dane biograficzne lub krótka charakterystyka)

Baraniecki Adrian (1828-1891) lekarz, działacz społeczny, uczestnik powstania styczniowego na Podolu; współzałożyciel w 1858 Towarzystwa Paryskiego Lekarzy Polskich; organizator Wyższych Kursów dla Kobiet; członek honorowy Towarzystwa Muzeum Narodowego Polskiego w Rapperswilu (1890); autor prac z zakresu statystyki lekarskiej i antropologii.

Pracownicy: opiekunowie, dyrektorzy, kustosze, muzeolodzy (podstawowe dane biograficzne, ważniejsze osiągnięcia)

Baraniecki Adrian (j.w.)

Wdowiszewski Jan Kacper (1853-1904) architekt po studiach w Wiedniu i na UJ; od 1884 kustosz, od 1891 dyrektor; organizator wystawy *Sztuka w plakatach* (1898), a także autor prac z dziedziny historii sztuki.

Kopera Feliks przejściowo pełnił funkcję dyrektora w l. 1904-1907

Stryeński Tadeusz (1849-1943) architekt, konserwator zabytków, przedsiębiorca budowlany; dyrektor 1907-1910; jeden z projektantów gmachu Muzeum Techniczno-Przemysłowego; jeden z projektantów i współtwórca planów Wielkiego Krakowa w 1910, członek Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie

Czajkowski Józef (1872-1947) malarz, architekt, grafik, pedagog, doradca Stryeńskiego w sprawach artystycznych, potem, dyrektor Szkoły Sztuk Pięknych w Warszawie

Till Stanisław inżynier

Tor Eugeniusz (1883-1953) inżynier, działacz społeczny, dyrektor w l. 1920-1939 (1944); wiceprezydent Miasta Krakowa 1945-1947

Witkiewicz Kazimierz dyrektor 1945-1950

Organizacje związane z muzeum oraz działające przy muzeum (krótka charakterystyka, najważniejsze postaci, historia, datowanie)

Kalendarium (historia instytucji)

1868 Muzeum Techniczno-Przemysłowe powstało z inicjatywy dr Adriana Baranieckiego (uchwałą Rady Miasta z 4 06 1868; statut zatwierdzony 3 07 1868), podstawą były ofiarowane Gminie Miasta Krakowa zbiory i biblioteka; utrzymanie, honoraria dla pracowników i koszty zakupów zbiorów pozostawały w gestii Gminy Miasta Krakowa i Wydziału Krajowego; od początku prowadzone były bezpłatne wykłady (niekoniecznie związane z profilem muzeum) z zakresu nauk przyrodniczo-matematycznych i humanistycznych dla kobiet i mężczyzn; początkowo struktura Muzeum obejmowała 2 działy: przemysłowy i etnograficzny oraz odlewów gipsowych

1870 przy Muzeum Wyższy zakład naukowy dla kobiet (z wydziałami: historyczno-literackim, przyrodniczym, artystycznym, nauk handlowych i gospodarczym), wykładowcami byli profesorowie krakowskich uczelni; Istniał też Wyższy zakład nauk handlowych dla mężczyzn (do 1877)

1893 projekt reorganizacji Muzeum opracowany przez Wdowiszewskiego

1895 oddzielenie od Muzeum Kursów wyższych dla kobiet im. Baranieckiego (odtąd jako autonomiczna instytucja z innym budżetem i w innym lokalu przy ul. Karmelickiej)

1904 organizowanie w Muzeum kursów mistrzowskich dla poszczególnych zawodów na zlecenie Rady Miejskiej

1906-1907 dyskusja nad zadaniami Muzeum i wynikającą z tego potrzebą jego reorganizacji (przy udziale T. Stryeńskiego, A. Benisa, L. Rydla, F. Manggha-Jesieńskiego, J. Warchałowskiego, F. Koperę)

1907 selekcja zbiorów: kolekcja przyrodnicza została przekazana gabinetowi przyrodniczemu UJ i do Akademii Handlowej; przyjęto nazwę Instytut Sztuki i Rzemiosła im. Franciszka Józefa dla kursów mistrzowskich rzemiosła; remont pomieszczeń przy Franciszkańskiej

1909-1913 budowa gmachu przy ul Smoleńsk 9,

1913 przeniesienie zbiorów do nowego lokalu i selekcja (część obejmująca przede wszystkim różnorodne surowce przekazano Wyższej Szkole Przemysłowej i Akademii Handlowej w Krakowie, część zbiorów etnograficznych dla Muzeum Etnograficznego, ryciny do Muzeum Narodowego)

1916 wykłady i kursy przygotowujące inwalidów wojennych do pracy w różnych dziedzinach przemysłu i rzemiosła domowego

1926 Muzeum przejęło, początkowo w depozyt, zbiory Towarzystwa Polskiej Sztuki Stosowanej o charakterze etnograficznym, na które składały się doskonałe przykłady ludowej ceramiki z Łązka Ordynackiego, rzeźby podhalańskiej, wyrobów drewnianych i wycinanek kurpiowskich.

1939-1945 Muzeum jako Stadtisches Gewerbe Museum in Krakau było podporządkowane Wydziałowi Propagandy i Kultury przy zarządzie Generalnego Gubernatorstwa (Regierung des Generalgouvernement, Hauptabteilung Propaganda und Kulturamt in Krakau)

1950 Muzeum zostało zlikwidowane

1951 zbiory rzemiosła i przemysłu artystycznego oraz kolekcja tkanin i kostiumów, łącznie z niektórymi obiektami etnograficznymi zostały przekazane do Muzeum Narodowego (włączone na podst. Zarządzenia Ministra Kultury i Sztuki z 26. 07. 1950). 28. 12. 1951 pomieszczenia przy ul. Smoleńsk 9 wraz z biblioteką, kolekcją plakatów i gabinetem rycin przekazano Akademii Sztuk Pięknych. Ponadto kolekcję etnograficzną i obiekty z pogranicza rzemiosła i przemysłu bez cech artystycznych do Muzeum Etnograficznego w Krakowie; grupę obiektów z Podhala o wysokiej randze zabytkowej do Regionalnego Muzeum w Rabce, zbiory przyrodnicze (muszle, wypchane ptaki, szkielety zwierząt oraz próbki drewna) oddano do gabinetu przyrodniczego UJ oraz do Ogrodu Botanicznego, zbiór próbek kamieni i marmurów dla Katedry Architektury Polskiej, wyroby metalowe z kolekcją kłódek i podków z fabryki w Świętnikach, kolekcją zamków i okuć amerykańskich (naśladownictwa dawnych stylów historycznych), odlewy i kopie metalowe oraz obiekty przerobione bądź zdekompletowane przejęła Katedra Historii Techniki przy Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie.

ZBIORY

Charakterystyka zbiorów (wraz z danymi ilościowymi)

1868 w punkcie wyjścia zbiory stanowiły kilkutysięczną kolekcję okazów przemysłu i rzemiosła oraz bibliotekę fachową podarowaną miastu przez Baranieckiego (próbki surowców, modele maszyn i narzędzia oraz przykłady najnowszych produktów rzemiosła i przemysłu, zakupione w Anglii i Francji.)

1895 zbiory liczyły 21000 obiektów i 9630 tomów w bibliotece (broń, okazy etnograficzne, obrazy i rzeźby)

1907 część zbiorów (okazy przyrodnicze) przekazano UJ i Akademii Handlowej

1912 zbiory liczyły 30 000 obiektów; poklasyfikowane były w 20 działach: I. przyroda - rolnictwo, leśnictwo, ogrodnictwo i sadownictwo; II - górnictwo, hutnictwo, mineralogię i geologię; III - przemysł chemiczny; IV - przemysł tekstylny i kostiumy; V- przemysł skórzany, wyroby z gutaperki i kauczuku; VI - przemysł metalowy; VII - złotnictwo i jubilerstwo; VIII - przemysł drewniany i meblarstwo; IX - wyroby z kamienia naturalnego, sztucznego i gipsu; X - przemysł ceramiczny; XI - przemysł szklany; XII - drobny przemysł z różnych materiałów; XIII - przemysł papierniczy; XIV - pisma, druki, grafikę i jej środki pomocnicze; XV - malarstwo artystyczne i dekoracyjne; XVI - instrumenty naukowe i precyzyjne; XVII - instrumenty muzyczne; XVIII - broń i nożownictwo; XIX - budownictwo i inżynierię (modele); XX - numizmatykę i sfragistykę (po 1913: XXI — opraw książkowych i XXII — pisanek)

1913 napływ zbiorów polskiej produkcji, efektów konkursów organizowanych przez Muzeum , dorobku warsztatów Krakowskich

1907-1913 zbiory uszczuplone o ok. 12 000 obiektów selekcja (przeprowadzone za dyrekcji Stryeńskiego)

Obiekty szczególne (o szczególnym znaczeniu symbolicznym, ważne dla nauki lub sztuki, komentowane, słynne)

Strategia pozyskiwania zbiorów

Darczyńcy/Fundatorzy/Sprzedawcy (imiona i nazwiska, charakterystyka przekazanych darów/sprzedanych eksponatów; data)

Baraniecki Adrian (j.w.)

Dzieduszycki Włodzimierz 1873-1879 etnografia syberyjska

Muldner Artur 1873-1890 wyroby przemysłowe i ludowych, liczące ponad 200 okazów, m. in. ceramika afrykańska

Poller Józef 1879 i 1902 300 obiektów z porcelany i szkła

Jelski Konstanty 1880-1884 kolekcja obiektów peruwiańskich i meksykańskich
Kopernicki Izidor 1880-1887

Szolc-Rogoziński Stanisław badacz Zachodniej Afryki, głównie dorzecza Kamerunu i Gabonu; 1884 i 1886 darowizna zbiory wyrobów codziennego użytku, wyrobów artystycznych z kości słoniowej, rogu, metalu, drewna i ceramiki.

Dybowski Benedykt 1886-1891 darowizna obiektów etnografii i archeologii z obszaru Syberii, zawierających futrzane barwnie haftowane stroje Czukczów oraz różne wyroby użytkowe i artystyczne plemienia Buriatów, z interesującą grupą drobnych rzeźb figuralnych, wykonanych z kości morsa, oraz miniaturową zagrodę buriacką

Kościelecki Władysław (Sefer Pasza) 1895 przekazał Miastu Krakowowi kolekcję obrazów i rzeźb przekazaną nastr. do Muzeum

Dąbcańska Helena (1863-1956) kolekcjonerka książek, dzieł sztuki, przedmiotów rzemiosła artystycznego, ofiarodawczyni wartościowych i

bogatych kolekcji dla wielu polskich muzeów (biblioteka podarowana 1907 Gminie Miasta Krakowa została 1922 przekazana do Muzeum Przemysłowego)

Ekspedycje naukowe organizowane przez muzeum

Transfery zbiorów: data, okoliczności, zakres, ostateczna lokalizacja

1913 zbiory zainstalowane we własnym lokalu Muzeum przy ul. Smoleńsk 9
1949-1950 zbiory zostały włączone do Muzeum Narodowego w Krakowie, a nast. w związku z przekazaniem budynku Muzeum Przemysłowego Akademii Sztuk Pięknych, przeniesione do innych gmachów MNKr

WYSTAWY I DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZATORSKA:

Wystawy stałe

Wystawy czasowe

1898 wystawa artystycznych plakatów europejskich (J. K. Wdowiszewski *Sztuka w plakatach*, Kraków 1898)

1941 ekspozycja obiektów ze zbiorów Muzeum na targach w Lipsku (Das Handwerk im Generalgouvernement auf der Reichsmess)

Katalogi zbiorów i wystaw oraz przewodniki

[I. Bojarska, K. Homolaks], *Przewodnik po zbiorach Muzeum Przemysłowego im. dra Adriana Baranieckiego*, Kraków 1928.

Inne publikacje (wydawane przez instytucję)

Muzeum prowadziło intensywną działalność edytorską

Czasopisma:

„Rzeczy Piękne” miesięcznik (od 1918), jako „Przemysł i Rzemiosło” (1920-1922), „Przemysł, Rzemiosło, Sztuka” (1922), potem 1925 znowu „Rzeczy Piękne”

od 1927 „Wzory mebli zabytkowych i nowoczesnych”

Współpraca instytucjonalna (muzea, uczelnie, towarzystwa, administracja itd.)

Zasięg działalności (informacje o miejscu pochodzenia zwiedzających, komentatorów, autorów relacji itd.)

Zwiedzający (charakterystyka statystyczna, ważniejsze osobistości)

ŹRÓDŁA:

Bibliografia

Lista osób, które od czasu założenia Muzeum Techniczno-Przemysłowego w Krakowie [...] ofiarami swymi wzbogaciły istniejące zbiory. Kraków 1869.
Sprawozdania Muzeum Przemysłowego za lata 1895—1898, Kraków [b.r.]
Sprawozdania Dyrekcji Muzeum Techniczno-Przemysłowego w Krakowie za lata 1909-1915, Kraków [b.r.]
Sprawozdania z działalności Muzeum Przemysłowego im. dra Adriana Baranieckiego za lata 1926—1931, Kraków [b.r.]
Statut Miejskiego Muzeum Przemysłowego imienia dra Adriana Baranieckiego zatwierdzony uchwałą Rady Miasta z dnia 29 kwietnia 1920 roku. Kraków 1920;

W. ŁUSZCZKIEWICZ, A. BEŁCIKOWSKI, Dr A. Baraniecki i jego Muzeum, „Tygodnik Ilustrowany”, t. X, 1872, nr 256
A. SZCZEPAŃSKI Instytut Techniczno-Przemysłowy. Kraków 1876
J. K. WADOWISZEWSKI Projekt statutu reorganizacyjnego dla Muzeum Techniczno-Przemysłowego w Krakowie. Kraków 1900
L. RYDEL Muzeum Techniczno-Przemysłowe. „Tygodnik Ilustrowany” 27 VIII 1904
S. ANCZYC *Muzeum Techniczno-Przemysłowe w Krakowie*, „Czas” 22—23 X 1904
A. BENIS, *Muzeum Przemysłowe w Krakowie*, Kraków 1905
J. WARCHAŁOWSKI O Muzeum Przemysłowe w Krakowie. „Czas” 16, 17, 18. 01. 1906
J. WARCHAŁOWSKI Wystawa w Muzeum Techniczno-Przemysłowym. „Czas” 3 VII 1909
S. BATKO, *Miejskie Muzeum Techniczno-Przemysłowe*, Kraków 1912
Z. PLATOWSKI Miejskie Muzeum Techniczno-Przemysłowe w Krakowie, „Czasopismo Techniczne” (Lwów) R. 30: 1912
L. RĘGOWICZ Historia Instytutu Technicznego w Krakowie. Kraków [b.r.]
S. TILL Powstanie Muzeum Przemysłowego i Krajowego Instytutu Popierania Rękodzieł i Przemysłu w Krakowie. Przeszłość, stan obecny, ogólne sprawozdanie za 1911 do 1913, szkic planu na przyszłość, Kraków 1914
Memoriał w sprawie reorganizacji Miejskiego Muzeum Przemysłowego w Krakowie, Oprac. K. Homolacs, E. Tor, K. Witkiewicz. Kraków 1919
Zarys rozwoju Miejskiego Muzeum Przemysłowego im. dra Adriana Baranieckiego w Krakowie. „Przegląd Muzealny” VIII 1920;
E. TOR Zadania Miejskiego Muzeum Przemysłowego, „Przemysł i Rzemiosło” 1921, nr 1, s. 8-11
J. ROSTAFIŃSKI, Adrian Baraniecki – twórca Muzeum Przemysłowego, „Przemysł i Rzemiosło”, R. 1, 1921
I. HUML, *Warsztaty Krakowskie*, Wrocław 1973
B. KOŁODZIEJOWA, *Miejskie Muzeum Przemysłowe im. dra Adriana Baranieckiego w Krakowie*, Roczniki i Sprawozdania Muzeum Narodowego w Krakowie, 1976, s. 161-230

P. HAPANOWICZ, *Działalność Muzeum Techniczno-Przemysłowego w Krakowie i jego likwidacja w latach 1949-1950*, "Zarządzanie w kulturze" t. *, 2007, s. 43-62

Archiwa / zespoły archiwalne / źródła / inwentarze / księgi gości

Archiwum Państwowe w Krakowie – Muzeum Techniczno-Przemysłowe, APKr./29/540

Archiwum Historii Muzeum Narodowego w Krakowie, zespół akt; Sprawozdania Muzeum Przemysłowego (1895–1898), Dyrekcji Muzeum Techniczno-Przemysłowego (1909–1915), z działalności Muzeum Przemysłowego (1926–1931)

K. Witkiewicz, Bibliografia druków Muzeum Przemysłowego za lata 1868–1923, Biblioteka ASP w Krakowie;

Zasoby ikonograficzne (opis, lokalizacja)

Ciekawe cytaty

UWAGI:

W 1928 przy Muzeum działały różnorodne przedsiębiorstwa
Instytut psychotechniczny: „bada uzdolnienia zgłaszających się jednostek w związku z poszczególnymi zawodami. Badania te odnoszą się do przemysłu, handlu, przedsiębiorstw miejskich, pracowników budowl., szoferów jakoteż młodzieży szkolnej. Biuro Instytutu otwarte dla stron codziennie od godziny 8 do 14 popoł.”

Poradnia zawodowa: “udziela wskazówek w sprawie wyboru zawodu w związku z uzdolnieniem poszczególnych kandydatów, oraz zapotrzebowaniem pracy w różnych zawodach rękodziel. i przemysł. Biuro Poradni otwarte dla stron codziennie od godziny 8 do 14”

Biuro organizacji pracy: “przeprowadza badania w poszczególnych przedsiębiorstwach przemysłowych pod kątem widzenia racjonalizacji pracy”

Poradnia artystyczna: “udziela porad w zakresie reklamy, zgodnie z rozporządzeniami Magistratu i dostarcza projektów portali, szyldów, wywieszek, reklam świetlnych itp.”

Pracownie: “Muzeum posiada pracownie: metalową, stolarską, drukarską, introligatorską, cynkograficzną, hafciarską, kilimkarską, które służą w pierwszym rzędzie dla potrzeb własnych Muzeum oraz urządzania kursów zawodowych”

Kino: “Kino Muzeum wyświetla w sezonie od października do czerwca filmy pouczające i rozrywkowe, w soboty o godz. 17 i w niedziele o godz. 15, 17 i 19”

Szopka krakowska: “oparta ściśle na tradycyjnych szopkach ludowych, wzbogacona aktualnymi scenami, odgrywana bywa corocznie w okresie świąt Bożego Narodzenia, począwszy od 26 grudnia do 2 lutego włącznie.

Przedstawienia odbywają się w soboty, niedziele i święta w godzinach wieczornych"

Kursy, wykłady, odczyty, konkursy, pokazy, wycieczki we współpracy z Wojewódzkim Instytutem Rzemieślniczo-Przemysłowym, w Krakowie

OPRACOWANIE:

Autor opracowania:

Tomasz F. de Rosset

Data sporządzenia karty:

Wyjazdy studyjne w celu wykonania karty, daty:

METADANE* (wypełnia redaktor/moderator portalu)

TYTUŁ (Miejscowość-nazwa instytucji)	
LOKALIZACJA GPS	
KLASYFIKACJE	
DATA UTWORZENIA	
AUTOR WPISU/REDAKTOR/KOREKTOR	
RELACJE	
TAGI	
SYGNATURA	
PRAWA / LICENCJE	